

DEKLARACJA NR 1/2021
RADY GMINY BRODNICA

z dnia 20 grudnia 2021 r.

w sprawie wspierania działań i inicjatyw kulturalnych związanych z upamiętnieniem postaci Generała Józefa Rufina Wybickiego na terenie Gminy Brodnica w roku 2022

Na podstawie § 24 ust. 2 pkt 2 Uchwały Nr XXXVIII/253/2018 Rady Gminy Brodnica z dnia 5 października 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Brodnica (Dz. Urz. Woj. Wielk., poz. 7850) Rada Gminy Brodnica deklaruje,

iż w związku z podjętą przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą z dnia 14 października 2021 r. w sprawie ustanowienia roku 2022 Rokiem Józefa Wybickiego, będzie wspierać działania i inicjatywy, których celem jest upamiętnienie tej ważnej w dziejach Polski oraz ziemi brodnickiej, postaci.

Józef Rufin Wybicki urodził się 29 września 1747 roku w Będominie na Kaszubach, w rodzinie średniozamożnej szlachty pomorskiej. Karierę polityczną rozpoczął od udziału w elekcji królewskiej Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1764 roku. Do historii przeszła jego protestacja zgłoszona w trakcie sejmiku repninowskiego w 1768 roku, która przez współczesnych uznawana jest za jedno z pierwszych działań Konfederacji Barskiej, do której Wybicki dołączył.

Józef Wybicki wielokrotnie był posłem na sejm, jednak nie został wybrany na najważniejszy Sejm Wielki obradujący w latach 1788–1792. Pomimo to brał udział w pracach nad wdrożeniem Konstytucji 3 maja jako przedstawiciel stanu mieszczańskiego. Po interwencji rosyjskiej i zwycięstwie targowiczian wziął udział w tajnych przygotowaniach do wybuchu Insurekcji Kościuszkowskiej. Po upadku insurekcji wyjechał do Paryża, gdzie dzięki jego staraniom udało się uzyskać zgodę na utworzenie wojska polskiego u boku Francji. W lipcu 1797 roku w Reggio Emilia we Włoszech napisał „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”, która od 1927 roku jest polskim hymnem narodowym. To Józef Wybicki z gen. Janem Henrykiem Dąbrowskim napisali odezwę do Polaków powołującą się na słowa Napoleona oraz stworzyli zręby Księstwa Warszawskiego. W tej namiastce wolnej Polski Wybicki został wojewodą i senatorem.

Życie rodzinne Józefa Wybickiego i Estery z Wierusz-Kowalskich było jednak związane z obszarem dzisiejszej Gminy Brodnica. W roku 1781 r. Wybicki zakupił pobliskie Manieczki, gdzie gospodarował i tworzył dzieła literackie. Tutaj też urodziło się dwoje z trojga jego dzieci. W Manieczkach w 1786 z fundacji Wybickiego została wybudowana Rotunda pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Józef Wybicki był też właścicielem kilku innych miejscowości z terenu Gminy Brodnica - Boreczku (od 1781 r.), Esterpola (od 1784 r.), Brodniczki (od 1784 r.) oraz Przylepek.

Józef Wybicki zmarł 10 marca 1822 r. w Manieczkach, a został pochowany przy kościele pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Brodnicy, skąd w październiku 1923 zabrano jego szczątki to Krypty Zasłużonych Wielkopolan na tzw. Skałce Poznańskiej (podziemia kościoła pw. Św. Wojciecha w Poznaniu).

Mając na względzie bliskie związki Generała Józefa Rufina Wybickiego z obszarem dzisiejszej Gminy Brodnica, Rada Gminy Brodnica postanawia podjąć niniejszą deklarację.

Przewodniczący Rady Gminy
Brodnica

Andrzej Wojciechowski